

Lukion opiskeluhoollon suunnitelma lukuvuodelle 2024-25

Opiskeluhoollosta säädetään vuoden 2014 alusta voimaan tulleella lailla. (1287/2013).

Hyvinvointialueiden käynnistyessä 1.1.2023 lakiin on tehty muutoksia (377/2022). Opiskeluhoollon palvelut, eli psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ovat vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueen järjestämismääräyksellä.

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppimisyhteisöissä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, 3§). Oppijalla on oikeus maksuttomaan opiskeluhooltoon, joka tukee oppimista, ja jolla ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita haasteita (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 6§).

Lain tarkoituksena on

- 1) edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja ehkäistä ongelmien syntymistä;
- 2) edistää oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä;
- 3) turvata varhainen tuki sitä tarvitseville;
- 4) turvata opiskelijoiden tarvitsemien opiskeluhoitopalvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu;
- 5) vahvistaa opiskeluhoollon toteutumista ja johtamista toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä.

Ylöjärven lukion opiskeluhooltoon osallistuvat tarpeen mukaan rehtori, apulaisrehtori, erityisopettaja, opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja muut aineopettajat, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi, koululääkäri, koulun muu henkilökunta sekä huoltajien ja opiskelijoiden edustajat sekä muut yhteistyötahot. Arjen opiskeluhoitotyöstä huolehtivat kaikki koulussamme työskentelevät aikuiset tiiviissä yhteistyössä. Opiskeluhoiltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena. Opiskelijahuoltotyö on luottamuksellista ja sitä sitovat salassapitomääräykset.

1. Käytettävissä olevat opiskeluhoollon palvelut

Psykososiaalisia ja opiskeluterveydenhuollon palveluita on lukiossa saatavilla seuraavasti: Koulukuraattori työskentelee Koulutuskeskus Valossa neljänä päivänä viikossa (ma, ke-pe)

ja koulupsykologi kolmena päivänä viikossa (ma,ti, pe). Kuraattorille tai psykologille voi opiskelija varata itse ajan tai ohjautua esim. huoltajan, opettajan, opinto-ohjaajan, terveydenhoitajan tai nuorisolääkärin ohjaamana. Kuraattori- ja psykologipalvelut perustuvat vapaaehtoisuuteen. Terveydenhoitaja on tavattavissa joka päivä. Avoin vastaanotto ilman ajanvarausta on klo 8-8.30 sekä puhelintunnilla klo 11-12. Nuorisolääkäri on ajanvarauksella tavattavissa neljänä päivänä viikossa. Ajanvaraukset lääkärille hoidetaan terveydenhoitajan kautta. Lisäksi psykiatrinen sairaanhoitaja on kerran viikossa tavattavissa ajanvarauksella koululla.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Apulaisrehtori vastaa yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän koollekutsumisesta, toimii paikalla ollessaan kokouksen puheenjohtajana sekä vastaa pääsääntöisesti aikataulun laadinnasta.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä

Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokoonpanoon kuuluvat apulaisrehtori, opinto-ohjaajat, erityisopettaja, lukiovalmentaja, terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, lääkäri, opiskelijoiden edustaja ja opettajien edustajat. Ryhmään voidaan kutsua tarvittaessa myös muita asiantuntijoita ja/tai huoltajien edustajia.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu säännöllisesti vähintään kerran jaksossa ja tekee joka vuosi toimintasuunnitelman, jossa kuvataan ryhmän käytännön toimet. Ryhmää johtaa apulaisrehtori.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä edistää opiskelijoiden hyvinvointia seuraavilla toimintatavoilla:

- säännölliset kokoukset lukuvuoden aikana
- kouluterveyskyselyjen ja muiden kyselyjen ja tarkastusten käsittely ja jatkotoimien suunnittelu
- opettajien kanssa tehtävä yhteistyö (esimerkiksi terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö)
- opiskelijoiden kanssa tehtävä yhteistyö (esimerkiksi terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö)
- teemapäivät
- opiskeluhoitoryhmän jäsenten vierailut ensimmäisen vuoden opiskelijoiden oppitunneilla
- opiskeluhoitopalveluiden esittely vanhempainilloissa ja opettajien kokouksissa
- vuosittainen kouludemokratiapäivä

Opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttaa myös se, miten opiskelijat otetaan mukaan oppilaitoksen toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon. Opiskelijakunnan edustus on mukana sekä opettajien kokouksissa että yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokouksissa.

Lisäksi opiskelijakunnan hallitus tapaa koulun rehtoreita säännöllisesti. Koko koulu yhteisön kysely- ja keskustelutilaisuudet vahvistavat avointa ja osallistavaa vuorovaikutusta.

Laajennettu yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä

Ylöjärven lukio kutsuu kerran lukuvuodessa laajennetun yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän koolle. Tavoitteena on tavata alueen toimijoita, verkostoitua ja kehittää yhteisiä toimintatapoja opiskelijoiden hyvinvoinnin parantamiseksi. Kokoonpanoon kuuluvat lukion yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän lisäksi ainakin Tredun Pallotien, nuorisopalveluiden, nuorisotiimin, seurakunnan, lastensuojelun ja etsivän nuorisotyön edustus.

3. Yksilökohtainen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijalle annettavia opiskeluhoollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhoito, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhoito. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on seurata ja edistää nuoren kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy. Nuorten yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon opiskeluhoollon tuessa.

Yksilökohtaista opiskeluhoolltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Lähtökohtana on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus. Toiminnassa otetaan huomioon opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhoolltoon liittyvissä kysymyksissä. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhoollossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen

Yksilökohtainen opiskeluhoito on vapaaehtoista. Opiskelijalla on mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään

seitsemäntenä koulun työpäivänä sen jälkeen, kun tätä on pyydetty. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun järjestetään samana tai seuraavana työpäivänä. Arvion kiireellisyydestä tekee opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, lääkäri).

Yhteydenottoopyynnön henkilökohtaisen keskustelun saamiseksi voi tehdä opiskelijan lisäksi myös tämän huoltaja tai muu henkilö, esim. opettaja. Jos yhteydenottoa ei tehdä yhdessä opiskelijan kanssa, opiskelijalle ja tämän huoltajalle annetaan tieto yhteydenotosta.

Opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta. Hoidon tarpeen arviointi ja hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito järjestetään terveydenhuoltolain 51 §:n mukaisesti.

Opiskeluhuollon henkilöstön yhteystiedot löytyvät Ylöjärven kaupungin sekä Ylöjärven lukion kotisivuilta.

Monialainen asiantuntijaryhmä kutsutaan koolle tarpeen ja tilanteen mukaan. Ryhmän kokoaa se opetushenkilöstön edustaja tai opiskeluhuollon edustaja, jolla huoli opiskelijan hyvinvoinnista herää. Koolle kutsuttavan ryhmän monialainen kokoonpano perustuu aina tapauskohtaiseen harkintaan sekä käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

Asian käsittely yksittäisen nuoren tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuvat huoltajan ja opiskelijan suostumukseen. Tämä suostumus pyydetään monialaisen asiantuntijaryhmän palaverin alussa. Opiskelijan ja huoltajan suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai nuoren läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Monialaisen asiantuntijaryhmän muistio kirjataan Wilmaan. Muistio näkyy palaverissa nimetyille henkilöille. Muistiot muodostavat yhdessä opiskelijan opiskeluhoitokertomuksen. Opiskeluhoitokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä ja siihen kirjataan yksittäisen opiskelijan tapauksen käsittely lain 20§ mukaisesti.

Alaikäinen opiskelija voi käyttää opiskeluhoillon palveluja ilman huoltajansa suostumusta. Opiskelijan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen opiskelija voi painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoitoasian käsittelyyn. Hän voi myös kieltää antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoillon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion alaikäisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhoillon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, lääkäri).

Yksittäisen opiskelijan opiskeluhoitoa koskevia tietoja saa luovuttaa vain opiskeluhoillon toteuttamiseen osallistuville. Opettajalla ja rehtorilla on oikeus saada opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot salassapitosäännösten estämättä. Yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhoillosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.

Opiskeluhoitoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään.

4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhoollollisesta toiminnasta tiedotetaan huoltajille koulun kotisivujen kautta ja vanhempainilloissa. Oppilaitoksen ja kotien yhteisenä tehtävänä on tukea opiskelijaa opintojen aikana. Kaikkien opettajien tehtävänä on huomata, ottaa puheeksi ja tarvittaessa ohjata opiskelijaa eteenpäin. Ryhmänohjaajalla on ensisijainen vastuu toimia yhdyshenkilönä kodin ja koulun välillä. Ryhmänohjaajan tulee olla yhteydessä uusien opiskelijoiden huoltajiin heti opintojen alussa. Tässä yhteydessä kannattaa nostaa esiin huoltajan keskeinen rooli opintojen tukemisessa. Varhainen yhteydenotto huoltajiin helpottaa molemminpuolista yhteydenpitoa opintojen aikana.

Sujuvaa yhteistyötä helpottaa, kun ryhmänohjaaja on kotiin yhteydessä myös positiivisissa merkeissä. Sähköinen opiskelijahallintajärjestelmä helpottaa yhteydenpitoa. Yli 18-vuotiaalla opiskelijalla on mahdollisuus kieltää oppilaitoksen yhteydenotot kotiin. Tavoitteena kuitenkin on, että opiskelija täysikäisyydestään huolimatta antaisi kodin ja koulun väliselle keskustelulle mahdollisuudet.

5. Muut opiskeluhuoltosuunnitelman osat

Muut opiskeluhuoltosuunnitelmaan kuuluvat seuraavat osat löytyvät Ylöjärven lukion kotisivuilta osoitteesta ylojarvenlukio.fi tai opintotoimistosta.

- opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen (alisivu poissaolot ja lisäksi tarkempi ohjeistus poissaolojen ehkäisemiseen, seuraamiseen ja poissaoloista ilmoittamiseen)
- tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen (järjestyssäännöt, opetussuunnitelma, turvaopas)
- toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä (opetussuunnitelma)
- yhteistyö ja käytänteet oppilaitoksen terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa (lukion turvallisuuskansio, ei löydy internetsivuilta)

6. Opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opiskeluhuoltosuunnitelma kuvaa lukiossa niitä toimenpiteitä ja periaatteita, jotka on yhteisesti hyväksytty ja joita on suunniteltu käytettävän opiskeluhuollon toteuttamisessa. Suunnitelmasta tiedotetaan vanhempainilloissa sekä koulun kotisivuilla.

Suunnitelma päivitetään lukuvuoden työsuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Lukion yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä on päivittämisestä vastuussa oleva taho.

Opiskeluhuollon toiminnan tavoitteiden toteutumista seurataan lukuvuosittain. Seuranta varten kootaan opiskeluhuoltoryhmässä ennalta sovittuja tietoja mm. kyselyiden kautta. Lukuvuoden viimeisessä opiskeluhuoltoryhmän kokouksessa käydään arviointikeskustelu, jossa käsitellään huoltajilta, opiskelijakunnalta ja opettajilta saatua palautetta. Samalla käydään asiantuntijoiden (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja) yhteistyön ja resurssien arviointikeskustelu. Tietoja käytetään tarvittaessa toiminnan muutoksiin tulevana toimintakautena.